

# РЕШЕНИЕ

№ 9617

гр. София, 19.03.2025 г.

## В ИМЕТО НА НАРОДА

**АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав,**  
в публично заседание на 19.12.2024 г. в следния състав:

**СЪДИЯ: Наташа Николова**

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **10477** по описа за **2024** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 118 ал.1 от Кодекса за социално осигуряване, вр. с чл. 145 и сл. от АПК.

Образувано е по жалба на И. М. Д., с адрес: [населено място], ул. проф. „Ц. Л.“ [жилищен адрес] чрез адв. Е. Б., срещу Решение № 2153-21-231/18.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е оставена без уважение жалба с вх. № 1012-21-995/04.09.2024 г. на И. М. Д. срещу Разпореждане № [ЕГН]/55 от 19.07.2024 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване, като неоснователна.

В жалбата са направени възражения за неправилност и незаконосъобразност на оспореното решение на директора на ТП на НОИ, съответно на потвърденото разпореждане, с което на оспорващата е било отказано отпускането на пенсия за осигурителен стаж и възраст. Изложени са доводи за нарушение на материалния закон, както и за ограничително тълкуване и прилагане на чл. 18, ал. 4 от НПОС. Неправилен счита изводът, че след като не отговаря на изискванията на чл. 69, ал. 1 от КСО, няма право на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Тълкуването и прилагането на чл. 18, ал. 4 НПОС според жалбоподателя не следва да бъде стеснително и да ограничава приложението на чл. 69 и чл. 69б КСО, които са норми от по-висок ранг и с равнозначно правно действие, като на осн. чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат разпоредбите на КСО от по-висок ранг, предоставящи възможност за избор, какъвто в случая е направен от жалбоподателката, посочвайки в заявлението, че желае отпускане на пенсия за ОСВ на основание чл. 69б, ал. 1 от КСО. Счита за неправилен извода, че няма право на пенсия за осигурителен стаж и възраст по чл. 69б, ал. 1 от

КСО, напротив счита, че са налице всички условия за пенсиониране по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО. Моли съда, да отмени оспореното решение и преписката да бъде върната на административния орган със задължителни указания по тълкуването и прилагането на закона.

В съдебно заседание, жалбоподателят, редовно призован, не се явява, представлява се от адв. Б., която поддържа жалбата и моли същата да бъде уважена. Представя писмени бележки и претендира разноси по списък.

Ответникът – Директорът на ТП на НОИ- С. град, редовно призован, не изпраща представител. Депозирана е молба от процесуалния представител на ответника от 17.12.2024 година, с която не възразява да се даде ход на делото, оспорва жалбата и изразява становище, че спора е правен, моли да бъде присъдено юрисконсултско възнаграждение и прави възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение.

Софийска градска прокуратура – редовно уведомена, не изпраща представител и не изразява становище по жалбата.

Административен съд София град, като прецени процесуалните предпоставки за допустимост, взе предвид становищата на страните и на основание чл. 168, ал. 1 от АПК въз основа на събраните по делото доказателства провери законосъобразността на оспорения акт на всички основания по чл. 146 от АПК, намери следното:

Началото на административното производство е поставено със Заявление с вх. № 2113-21-4672/09.07.2024 г. от жалбоподателката, с което е поискала отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст, към което е приложила изискуемите се съгласно чл. 2 от Наредба за пенсиите осигурителния стаж (НПОС) документи за преценка правото на пенсия.

Въз основа на представените документи и наличните данни в Регистъра на осигурените лица /Р./ на НОИ, длъжностното лице по „ПО“ е зачело на И. М. Д. осигурителен стаж до 05.07.2024 г. както следва:

- 00 години 04 месеца 14 дни на основание чл. 104, ал. 6,8 КСО;
- 22 години 02 месеца 21 дни от първа категория труд /осигурителен стаж ма лица по чл. 69 от КСО/;
- 07 години 04 месеца 20 дни от трета категория труд:

На основание чл.104 от КСО общ осигурителен стаж превърнат към трета категория труд - 45 години 06 месеца 18 дни.

Навършена възраст към дата на заявление /09.07.2024 г./ - 51 години 06 месеца и 07 дни.

По представените към заявлението документи длъжностното лице по ПО е извършило преценка съобразно заявеното от жалбоподателката право на лична пенсия по чл. 69б ал.1 от КСО, като военнослужещ.

С Разпореждане № [ЕГН]/55 от 19.07.2024 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване на жалбоподателката е отказано отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст на основание чл. 69б, ал. 1 от КСО, тъй като не отговаря на условието за навършена за 2024 г. възраст 54 г. и 02 месеца.

И. Д. е обжалвала Разпореждането по административен ред в хипотезата на чл. 117 от КСО. Поискала е да ѝ бъде преразгледан направения отказ, като ѝ бъде отпусната пенсия на основание чл. 69б от КСО, тъй като има необходимия минимум от стаж положен по първа категория труд, възраст и е събрала необходимите 94 точки.

С Решение № 2153-21-231/18.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. град е

отхвърлена жалбата на И. М. Д. срещу разпореждането, като неоснователна. В решението директорът на ТП на НОИ-С. е приел, предвид, че заявителката е военнослужещ по ЗОВСРБ и попада в персоналният обхват на чл. 69, ал. 1 от КСО няма основание пенсионният орган да уважи направеното искане във входираното възражение за извършване на повторна преценка на основание чл. 69б от КСО. Посочено е, че И. Д. не попада в материалния обхват на чл. 69б, ал. 1 от КСО, отнасящ се за лица полагали труд от първа категория, която съгласно чл. 104, ал. 1 от КСО се определя с акт на Министерски съвет, а именно Правилника за категоризиране на труда при пенсиониран /ПКТП/, действал до 31.12.1999 г. и Наредбата за категоризиране на труда при пенсиониране/ НКТП/, в сила от 01.01.2000 г.

В решението се сочи, че по жалбата е извършена повторна проверка на документите в пенсионната преписка на И. Д., от които се установявало, че издаденото разпореждане е правилно и законосъобразно. В тази връзка административният орган приема, че разпоредбата на чл. 69б, ал. 1 от КСО определя, че лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при следните условия:

1. навършили са възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете.

2. от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Според административния орган, анализа на разпоредбите установява, че изискванията за придобиване право на пенсия при условията на чл. 69б, ал. 1 са съществено различни от тези по чл. 69, ал. 1 от КСО, доколкото законодателят изисква реалното полагане на труд при условията на първа категория, която се признава, за конкретно определени с акт на Министерския съвет длъжности, съгл. чл. 104, ал. 1 от КСО. От доказателствата по преписката безспорно се установявало, че положението от жалбоподателката труд не е на длъжности от посочените в ПКТП (отм.) и НКТП за първа категория. Според органа разпоредбите на чл. 69, ал. 1 и чл. 69б, ал. 1 КСО съдържали различни материалноправни предпоставки, обуславящи упражняването на право на лична пенсия за ОСВ.

Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС предвижда, че лицата които не са придобили право на пенсия по чл. 69 от КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО. В този смисъл изключението по чл. 18, ал. 4 от НПОС се отнася единствено до продължителност на осигурителния стаж, но не и до изискуемата по чл. 69 от КСО възраст.

Според АО определящ, досежно прилагането на чл. 69 и чл. 69б от КСО е характерът на положението труд. След като е безспорно установено, че жалбоподателката е била само държавен служител по ЗОВСРБ, то за придобиване на право на пенсия за ОСВ следва да се преценяват условията на чл. 69 от КСО. Според административния орган, ако бъде приета тезата на жалбоподателката и се допусне лицата, които имат стаж с изискуемата продължителност по чл. 69 от КСО, но нямат необходимата възраст, посочена в същата норма, да се пенсионира по реда на чл. 69б от КСО ще се нарушават основни принципи на осигурителното законодателство, нарушава се целта на закона и се застрашава осигурителната система.Целта на законодателя с направеното през 2016 г. изменение на чл. 69 от КСО е ограничаването на ранното пенсиониране и въвеждането на една и съща възраст за пенсиониране на мъжете и

жените от специалните ведомства. В този смисъл, според решаващия орган, с отпускането на пенсия по чл. 69б от КСО при ненавършена изискуема възраст по чл. 69 от КСО ще е налице заобикаляне на закона, тъй като причината за непридобиване на право на лична пенсия за ОСВ по чл. 69 от КСО следва да е не възрастта, а единствено осигурителния стаж, за да се приложи чл. 18 ал. 4 от НПОС. В противен случай, ще бъде допуснато лицата по чл. 69 от КСО, за които законът предвижда, че се пенсионира по-рано от възрастта, предвидена по общите условия за пенсиониране за ОСВ (чл. 68, ал. 1 - 2 от КСО), да се пенсионира още по-рано от предвиденото в тази разпоредба. Според решаващия орган, смисълът на чл. 18, ал. 4 от НПОС е да се даде възможност на лицата от специалните ведомства не да се пенсионира по-рано от определената възраст за ранно пенсиониране, а само когато стажът им от първа/втора категория труд е недостатъчен при навършена по чл. 69 от КСО възраст да ползват правата по чл. 69б от КСО.

Според тълкуването на органа, право на пенсия по чл. 69б, ал. 1 от КСО, имат лицата, които са полагали труд при условията на първа категория, но не и тези, чийто труд е приравнен на тази категория, още повече, че законодателят, като е поставил съответните изисквания, е предвидил различни възможности за пенсиониране, при облекчени условия, спрямо тези по общия ред на чл. 68 от КСО, като в случая едната - по чл. 69 от КСО е привилегията за лицата, които са полагали труд, като военнослужещи по ЗОВСРБ, който е приравнен на такъв от първа категория, а другата - по чл. 69б, ал. 1 от КСО е за тези, които реално са полагали труд, при условията на първа категория. Приел е, че в противен случай, законодателят не би определил различни условия за пенсиониране. С чл. 18, ал. 4 от НПОС, законодателят е дал още една възможност за преференциални условия за пенсиониране на лицата, полагали труд, като военнослужещи и непридобили право на пенсия по чл. 69 от КСО, да могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 от КСО, но е поставил условие, това обстоятелство да се дължи на недостигащ осигурителен стаж, т. е. лицето да е изпълнило условията на чл. 69 от КСО за навършена възраст, но да не му достига изискуемия осигурителен стаж, а не обратното, както е в настоящия случай - жалбоподателката има необходимия осигурителен стаж, но няма навършена изискуемата, по посочената норма, възраст.

На горните основания административният орган е приел, че правилно и законосъобразно пенсионният орган е отказал, поисканата от лицето пенсия.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Решението на директора на ТП на НОИ С. - град е връчено на жалбоподателя на 10.10.2024 г. Жалбата срещу решението на директора на Териториално поделение на НОИ-С. до съда, е подадена чрез административния орган, на 22.10.2024г. Сезиращата съда жалба, е подадена от активно процесуално легитимирано лице, което е адресат на издаденото решение от ответната страна, и чийто права и законни интереси са засегнати от същото. Оспорването е осъществено в законоустановения срок по чл. 118, ал. 1 от КСО, същото е надлежно упражнено, поради което подадената жалба е процесуално допустима.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно чл. 168, ал. 1 от Административно-процесуалния кодекс (АПК), приложим на основание чл. 118, ал. 2 от КСО съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващия, а е длъжен въз основа на представените от

страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146 – издаден ли е акта от компетентен орган, в писмена форма, спазени ли са материалноправните и административнопроизводствените правила; актът съобразен ли е с целта на закона.

Оспореното Решение № 2153-21-231/18.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. град и потвърденото с него Разпореждане № [ЕГН]/55 от 19.07.2024 г., са издадени от материално и териториално компетентни органи съгласно разпоредбите на КСО и представени по делото Заповед № 1015-21-247/04.12.2018 г. на Директора на ТП на НОИ –С. град, съгласно която на А. С. – началник на сектор „Отпускане на пенсии-шести“ е възложено ръководството по пенсионно осигуряване по смисъла на чл. 98 ал. 1 т. 1 и ал. 2 и чл. 99 ал. 1 от КСО.

Спазени са законовите изисквания на чл. 59 ал. 2 от АПК за форма на акта, като същият съдържа фактически и правни основания, изложени са подробни мотиви.

В хода на проведеното административно производство не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила.

По материалната законосъобразност на акта, съдът съобрази следното.

Не могат да бъдат споделени изводите на директора на ТП на НОИ – С.. В случая И. Д. е подала Заявление за отпускане на лична пенсия за осигурителен стаж и възраст и след отказа да и бъде отпусната такава, изрично е възразила и заявила, че отговаря на условията по 69б, ал. 1 от КСО като към датата на подаване на заявлението на 09.07.2024 г., е навършила възраст 51 год. 06 мес. 07 дни. По делото няма спор, че същата има 00 години 04 месеца 14 дни на основание чл. 104 ал. 6, 8 КСО, 22 години 02 месеца 21 дни от първа категория труд; 07 години 04 месеца 20 дни от трета категория труд.

Съгласно нормата на чл. 69б, ал. 1 от КСО лицата, които са работили 10 години при условията на първа категория труд, придобиват право на пенсия при условие, че по т. 1 са навършили възраст до 31 декември 2015 г. 47 години и 8 месеца за жените и 52 години и 8 месеца за мъжете и имат сбор от осигурителен стаж и възраст 94 за жените и 100 за мъжете, като по т. 2 е разписано, че от 31 декември 2015 г. възрастта по т. 1 се увеличава от първия ден на всяка следваща календарна година с по 2 месеца за мъжете и с по 4 месеца за жените до достигане на 55-годишна възраст. Изискуемата пенсионна възраст за жените за 2024 г. е 50 години и 08 месеца, която жалбоподателката към датата на подаване на заявлението е имала навършени. Условието за необходимия стаж е изпълнено, като се има предвид, че към 09.07.2024 г. жалбоподателката е имала 22 години 02 месеца 21 дни от първа категория труд, факт, който не се оспорва.

На основание чл. 104 от КСО общият осигурителен стаж на И. Д., превърнат към трета категория е 45 години 06 месеца 18 дни., поради което е изпълнено и условието за общ сбор от 94, образуван от възраст и осигурителен стаж към датата на подаване на заявлението. Въпреки че всички тези условия са били налице, административният орган е приел, че не може да бъде отпусната пенсия на лицето, тъй като не отговаря на условията за възраст, като няма навършена изискуема възраст за 2024 г. – 54 години и 02 месеца. Директорът на ТП на НОИ, при преразглеждане на подаденото заявление е приел, че чл. 69б, ал. 1 КСО е неприложим с оглед нормата на чл. 18, ал. 4 от НПОС. Настоящият съдебен състав намира, че тези изводи на административния орган противоречат на материалния закон.

Действително основният спорен въпрос между страните е правен и касае правото на

пенсия за осигурителен стаж и възраст на лицето, още повече с подаденото възражение срещу разпореждането, жалбоподателката изрично е заявила желание за приложението на чл. 69б, ал. 1 от КСО. Няма спор, че за лицето не са налице условията на чл. 69, ал. 1 от КСО поради ненавършена пенсионна възраст. С оглед на това остава необходимостта от проверка за наличие на предпоставките по чл. 69б, ал. 1 от КСО. Като се има предвид положеният труд първа категория, то в случая относима е разпоредбата на чл. 69б, ал. 1, т. 2 от КСО.

Неправилен и необоснован е извода на административният орган, че осигурителният стаж, положен като военнослужещ по ЗОВСРБ не е извършван като такъв от първа категория, а е приравнен към първа категория по специалния закон - ЗОВСРБ. В издаденото решение не се цитира конкретна разпоредба от този специален закон, но видно от неговото съдържание, относима към случая се явява нормата на чл. 222 от ЗОВСРБ. Съгласно последната, трудът на военнослужещите при пенсиониране се зачита за първа категория труд. Същевременно нормата на чл. 17, ал. 2 от НПОС, предвижда, че осигурителният стаж по чл. 69 КСО се зачита за първа категория труд. От граматическото и систематическото тълкуване на цитираната разпоредба - "Осигурителният стаж по чл. 69 от КСО се зачита за първа категория труд" може да се направи еднозначно точно обратния извод, а именно, че осигурителният стаж на тези лица се зачита, а не се "приравнява" на първа категория труд при пенсиониране. Основният мотив за отхвърляне на жалбата срещу процесното Разпореждане е разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС, съгласно която лицата, които не са придобили право на пенсия по чл. 69 КСО поради недостигащ осигурителен стаж, могат да се пенсионира по реда на чл. 69б, ал. 1 и 2 от КСО.

Трайната съдебна практика на административните съдилища и на Върховния административен съд е, че нормата на чл. 18, ал. 4 НПОС има указателен характер и е в противоречие с нормите на чл. 69, ал. 1 от КСО и чл. 69б, ал. 1, т. 1 от КСО, поради това че въвежда нови правила, различни от предвидените в нормите на КСО. При наличие на установеното противоречие на чл. 18, ал. 4 от НПОС с чл. 69б ал. 1, т. 1 от КСО, на основание чл. 5, ал. 1 от АПК следва да се приложат нормите на КСО, като нормативен акт от по-висока степен от наредбата в кореспонденция с предписанието по чл. 15, ал. 3 от Закона за нормативните актове. Разпоредбата на чл. 18, ал. 4 от НПОС не е пречка за приложението на чл. 69б, ал. 1, т. 1 КСО при наличие на навършена възраст и осигурителен стаж. Жалбоподателката е изпълнила условието за осигурителен стаж по чл. 69, ал. 1 от КСО, но не е навършила изискуемата по тази разпоредба възраст и от съдържанието на цитираната подзаконова норма на чл. 18, ал. 4 от НПОС става ясно, че за да може да се пенсионира по чл. 69б ал. 1 от КСО трябва да не ѝ достига осигурителен стаж по чл. 69 от КСО /а не, както в нейния случай да не ѝ достига изискуема възраст/, т. е. поставено е условие за приложението на една от двете законови разпоредби, какъвто ограничителен избор не е предопределен от самия кодекс.

В този смисъл е и константната практика на ВАС, в решение № 7109 от 11.06.2024 г. по адм. д. № 11052 от 2023 г., решение № 2259 от 18.02.2021 г. по адм. д. № 10189/2020 г. и в решение № 2291 от 18.02.2021 г. на ВАС по адм. д. № 9879/2020 г., се посочва, че норми от подзаконов нормативен акт

като чл. 18, ал. 4 и чл. 17, ал. 2 НПОС не могат да преустановят действието на норми от по- висок ранг, каквито са чл. 69 и чл. 69б КСО. Обратното би означавало, че законодателят е предвидил неравноправно третиране на лицата по стаж и възраст, което е в противоречие с разписания в чл. 3, т. 3 КСО принцип на равнопоставеност на осигурените лица, както и останалите принципи по чл. 3 от КСО, изискващи държавното обществено осигуряване да се осъществява при спазване на задължителност и всеобщност на осигуряването, солидарност на осигурените лица, равнопоставеност на осигурените лица.

По изложените съображения съдът приема, че жалбоподателката към деня на подаване на заявлението си е отговаряла на всички кумулативно предвидени законови предпоставки по чл. 69б, ал. 1 от КСО за отпускането на лична пенсия ОСВ при условията на посочената разпоредба, с оглед на което така постановения отказ на пенсионния орган се явява издаден при неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон и в несъответствие с целта на закона.

С оглед изхода на спора в полза на жалбоподателката следва да се присъдят разноски. В приложения по делото списък по чл. 80 ГПК, се претендирани такива в размер на 1 000 лв., съгласно договор за правна защита и съдействие от 14.10.2024 г. С оглед своевременно направеното възражение от страна на ответник за прекомерност на претендирания адвокатски хонорар, съдът намира, че следва да бъде намален до минималния размер от 500 лева, както е определен с чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за дела по КСО, при отчитане на действителната фактическа и правна сложност на делото.

Водим от горното и на основание чл. 172, ал. 2, чл. 173, ал. 2 и чл. 174 от АПК, Административен съд – София град, Трето отделение, 36-ти състав,

### **РЕШИ:**

**ОТМЕНЯ** Решение № 2153-21-231/18.09.2024 г. на Директора на ТП на НОИ С. град, с което е отхвърлена жалба с вх. № 1012-21-995/04.09.2024 г. на И. М. Д. срещу Разпореждане № [ЕГН]/55 от 19.07.2024 г. на длъжностното лице по пенсионно осигуряване, като неоснователна.

**ИЗПРАЩА** преписката на длъжностното лице по пенсионно осигуряване при ТП на НОИ-С. град за произнасяне по същество по Заявление с вх. № 2113-21-4672/09.07.2024 г., подадено от И. М. Д., при спазване на указанията, дадени в мотивите на настоящото решение по тълкуване и прилагане на закона, в 14-дневен срок, от влизане в сила на настоящото решение.

**ОСЪЖДА** Националния осигурителен институт да заплати на И. М. Д., ЕГН [ЕГН], разноски по дело в размер на 500 /петстотин/ лева.

Решението подлежи на обжалване пред Върховния административен съд на Република България в 14-дневен срок от неговото получаване.

### **СЪДИЯ:**

